

**Department of Languages, Cultural
Studies and Applied Linguistics
(LanCSAL)**

SUPP June 2019 Exam

MODULE:	Afrikaans
PAPER:	Afrikaans 1A AFR1AA1 / AFR1A11
EXAMINERS:	Prof M Pienaar Me J Phillips
DATE:	16 July 2019 [11:30]
MARKS:	100
TIME:	3 hours

This paper consists of four (4) pages.

AFDELING A: Taaloriëntasie [100]
--

BEANTWOORD AL DIE VRAE

1. Wat beteken die woord 'halala' in Afrikaans en hoekom is dit in die titel van die handboek *Halala Afrikaans* gebruik? (2)
2. Watter kritiek is daar gelewer oor die Nasionale Party se betrokkeheid by die inwyding van die Taalmomument op 10 Oktober 1975 in die Paarl? (2)
3. Waarom word die feit dat bruin mense tydens die inwyding van die taalmonument op die terasse moes sit as ironies beskou? (2)
4. Daar was sterk teenstand teen die bou van die Afrikaanse taalmonument vanuit skrywerskringe omdat hulle gemeen het Afrikaans daardeur deur die apartheidspolitici gekeer is. Noem twee Afrikaanse skrywers wat protes teen die bou van die monument aangeteken het. (2)
5. Waarom word 16 Junie 1976 as 'n belangrike datum in die onlangse geskiedenis van Afrikaans gereken? (2)
6. Wat is die naam van die uitgewery wat in 1975 gestig is met die doel om Afrikaanse en Engelse boeke te publiseer wat uit vrees vir sensuur deur gevestigde uitgewerye afgekeur is? (1)
7. Noem die name van twee van die drie stigterslede van die onafhanklike uitgewery van in 1975 gestig is met die doel om Afrikaanse en Engelse boeke te publiseer wat uit vrees vir sensuur deur gevestigde uitgewerye afgekeur is? (2)
8. Noem twee sangers wat met die Musiek- en Liriekbeweging geassosieer word. (2)
9. Van watter musiekbeweging wat in 1989 landwyd getoer het, was Johannes Kerkorrel deel? (1)

10. Noem twee dinge waarteen hierdie beweging hulle sterk uitgespreek het. (2)
11. Verduidelik waarom die slagspreuk *The purple shall rule* wat na afloop van protesoptog teen die muur van 'n gebou by Groentemarkplein geverf is, ironies is. (2)
12. Lees die onderstaande lirieke van die lied *Sit dit af* deur Johannes Kerkorrel deur en beantwoord die vrae wat daarop volg:

Die ander dag toe voel ek lam
Ek wou 'n klein bietjie ontspan
En 'n boer maak 'n plan
Ek sit my tv-set toe aan
Jy sal nie glo wat ek sien
Daar op my tv screen

Dit was 'n nare gesig
Dit het my heeltemal ontwrig
Dit was 'n moerse klug
Dit was P.W. se gesig
En langs hom staan ou oom Pik, ja
Ooo, ek dog ek gaan verstik

Koor:

Sit dit af, sit dit af (sit dit af, sit dit af)
Sit dit af, sit dit af (sit dit af, sit dit af)
Sit dit af, sit dit af (sit dit af, sit dit af)
Want dis 'n helse straf

Ek stap kombuis toe kry 'n bier
En skakel oor na TV4
O my \$%&@ wat het ons hier
Wat my tv screen ontsier
Is daar nêrens om te vlug
Van daai man se mooi gesig

Met sy vinger in die lug
Gaan hy my lewe net ontstig
En die programme in die lug
Sien jy net P.W. se gesig
Ek vat jou nou 'n wed
Al die bure het M-Net

- 12.1 Wat is die “nare gesig” waarna daar in die teks verwys word? (1)
- 12.2 Na wie verwys *P.W.* in die teks hierbo en wat was sy posisie in die destydse Suid-Afrikaanse regering? (2)
- 12.3 Na wie verwys *oom Pik* in die teks hierbo en wat was sy posisie in die destydse Suid-Afrikaanse regering? (2)
- 12.4 Wat is dit wat lirieke meen “afgesit” moet word? (1)
- 12.5 Watter soort kommentaar lewer die verwysing na M-Net oor die SAUK in die laat tagtigerjare? (1)
13. Wie was dr. Jannie Malan en watter kommentaar het hy gelewer oor die beweging waarvan Johannes Kerkorrel deel was se plaat en wat was Max du Preez, redakteur van die destydse onafhanklike Vrye Weekblad se reaksie hierop? (3)
14. Afrikaanse musiek het geweldig ontwikkel sedert onafhanklikwording. Noem ten minste twee faktore wat hiertoe aanleiding gegee het. (2)
15. Noem die name van twee kunstenaars wat as Afrikaanse rockers beskou kan word. (2)
16. Noem die name van twee kunstenaars wat as Afrikaanse rockers beskou kan word. (2)
17. Noem en bespreek kortliks 5 vereistes waaraan ’n taalbeleid in Suid-Afrika moet voldoen. (5)
18. Bespreek die volgende stellings kortliks: Suid-Afrika vaar nie goed met die inwerkingstelling van taalwetgewing nie. (4)
19. Moedertaalonderrig word allerweë as die bousteen vir akademiese sukses beskou. Bespreek die stelling deur op die voordele van moedertaalonderrig te wys. (10)
20. Noem en bespreek kortliks 5 groeipunte vir Afrikaans ná 1994. (2 x10)
21. Gee die name van twee Afrikaanse films wat onlangs verskyn het. (2)
22. Noem die name van twee Afrikaanse kunstefeeite wat jaarliks plaasvind. (2)
23. Waarvoor staan die afkorting ATKV? (1)
24. Skryf 'n opstel oor die *Afrikaanse Woordelys en Spelreëls* waarin u
- a) aandui hoekom elke uitgawe van die AWS as 'n produk van die tydsgees waarin dit verskyn beskou kan word;
 - b) wys op hoe AWS11 verskil van sy voorgangers;
 - c) enkele van die riglyne wat gebruik word as maatstawwe vir opname in die woordelys uiteensit; en
 - d) die woordelys in AWS11 bespreek deur aandag te gee aan nuwe opnames, wysigings en skrappings. (20)

Totaal: 100

AFDELING B: Letterkunde
[100]

Beantwoord albei vrae

KORTVERHALE

In watter opsigte is die volgende kortverhale kenmerkend aan die “vernuwing van sestig” :

"Drie kaalkoppe eet tesame" – Jan Rabie

"Ek het jou gemaak" – Jan Rabie

"Dertien" – André P. Brink

TOTAAL: 50

ROLPRENTKUNS

VRAAG 1

Sommige rolprente se openingstoneel is nie die eerste toneel van die verhaal nie. Bespreek hierdie tegniek in film aan die hand van een of meer van die films in die kursus bestudeer.

VRAAG 2 (20)

Bespreek die konsep wendingsmoment of krisismoment in rolprente. In die lig hiervan, verskil Paljas van die ander rolprente wat vir die kursus bestudeer is, of nie? Motiveer u antwoord.

VRAAG 3 (20)

Gee 'n goeie Afrikaanse term vir die volgende Engelse rolprentterme en verduidelik kortliks wat elkeen beteken:

i.	Continuity	(2)
ii.	Props	(2)
iii.	Scenery	(2)
iv.	Boom operator	(2)
v.	Foley artist	(2)

(10)

TOTAAL: 50